

KANNUS
Juuret elämälle.

Esa Jaakkola, Vertikal Oy – yhteistyössä Kannuksen kaupungin kanssa

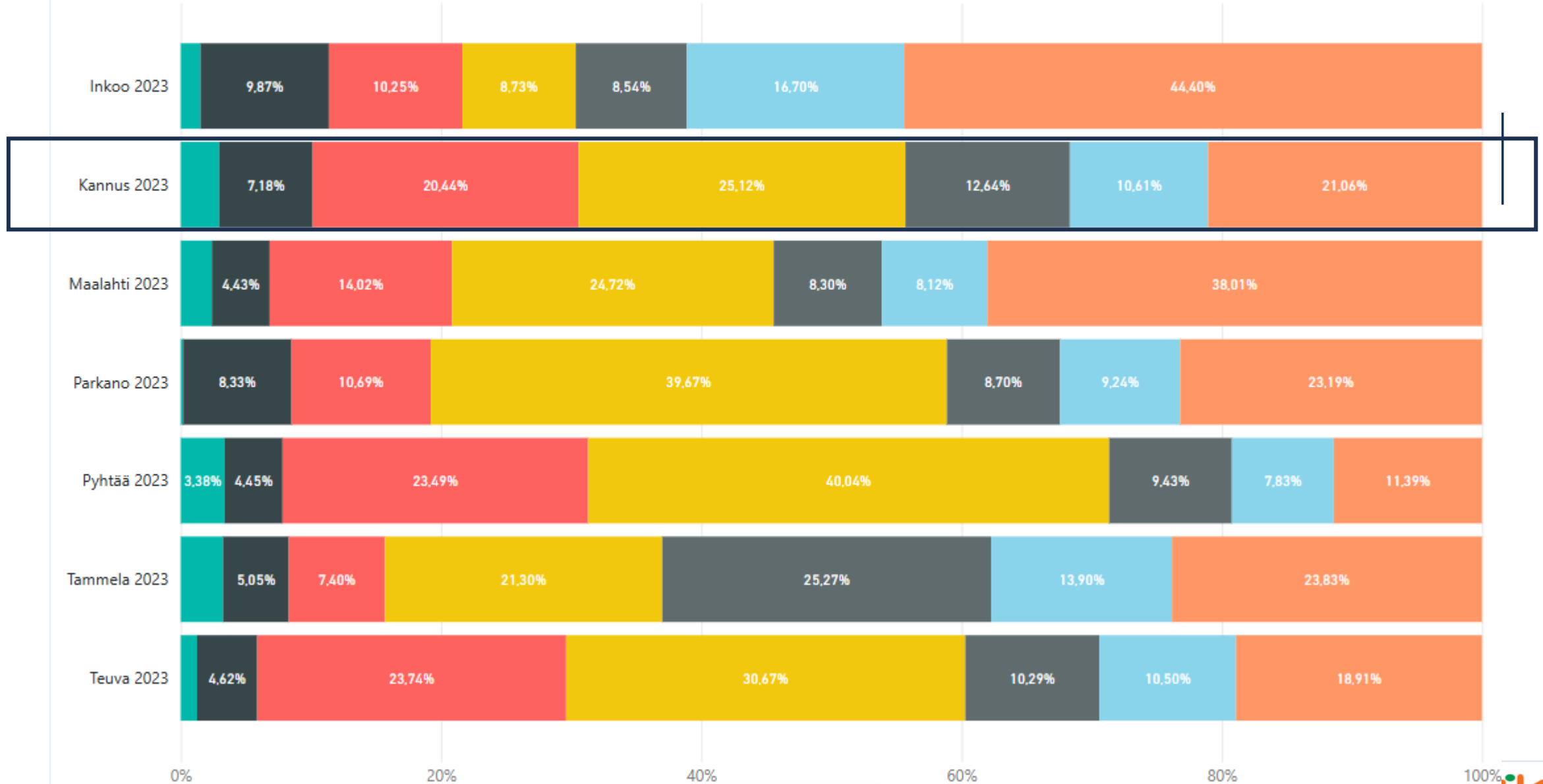

Vertailu samantyyppisiin kuntiin

- Parkano (6 127 as)(7,18 as./km²)(909,57 km²) yksi yhtenäiskoulu
- Tammela (5 845 as)(9,12 as./km²)(715,15 km²) neljä alakoulua, yksi yhtenäiskoulu
- Maalahti (5 458 as)(10,46 as./km²)(525,83 km²) neljä alakoulua, yksi yläkoulu (+ pieni suomenkielinen alakoulu)
- Inkoo (5 386 as)(15,39 as./km²)(358,00 km²) neljä alakoulua
- Kannus (5 249 as) (11,21 as./km²) (470,34 km²)
- Pyhtää (5 064 as)(15,6 as./km²)(336,40 km²) kolme alakoulua, yksi yhtenäiskoulu
- Teuva (4 758 as)(8,58 as./km²)(556,05 km²) kaksi alakoulua, yksi yhtenäiskoulu

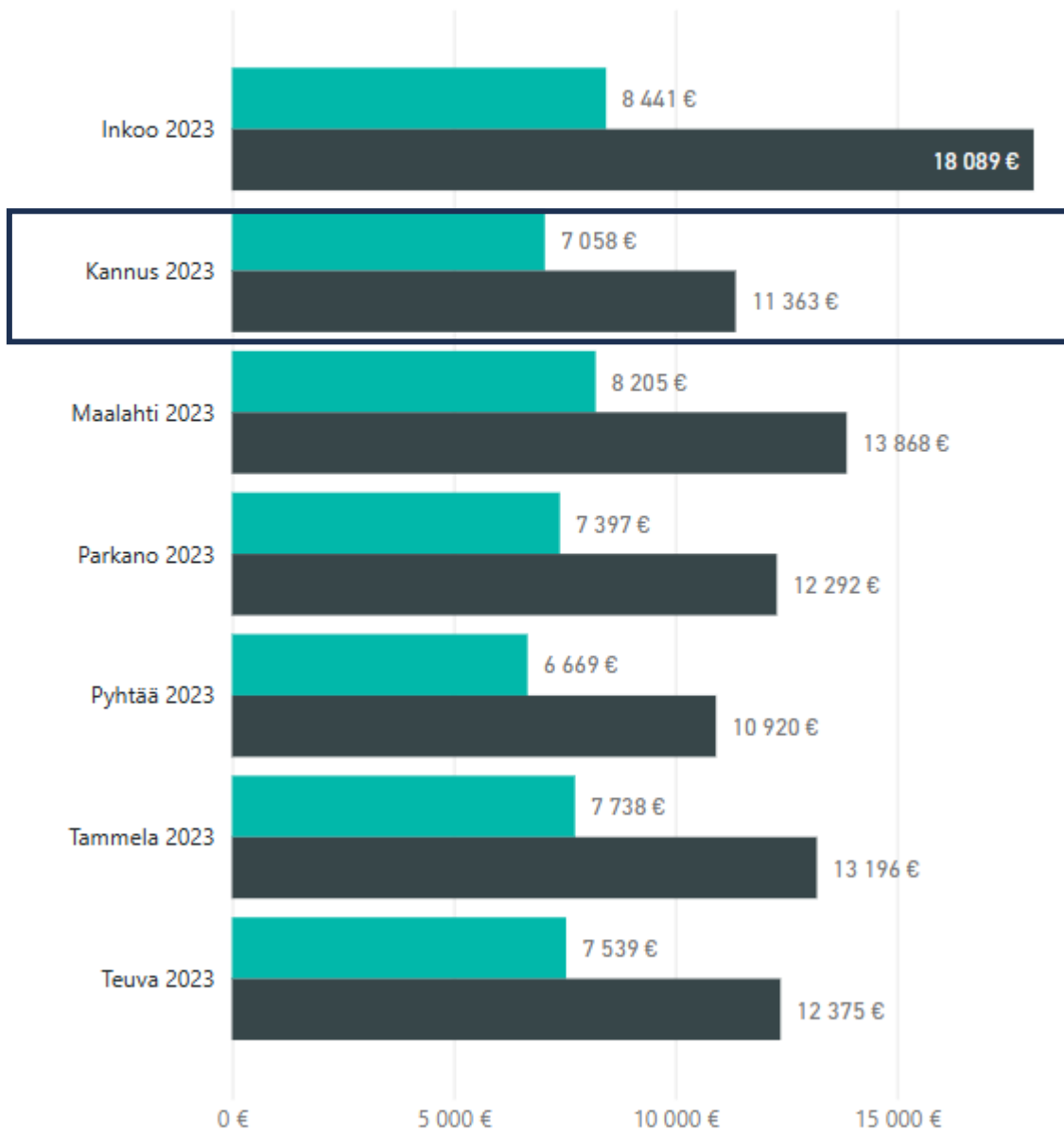
Peruskoulun saavutettavuus linnuntietä lähimpään kouluun

Alle 250 m 250 - 500 m 500 m - 1 km 1-2 km 2-3 km 3-5 km Yli 5 km

Menot oppilasta kohden (ei sis. asiakaspalvelujen ostot)

● Henkilöstömenot per oppilas ● Menot yhteensä per oppilas

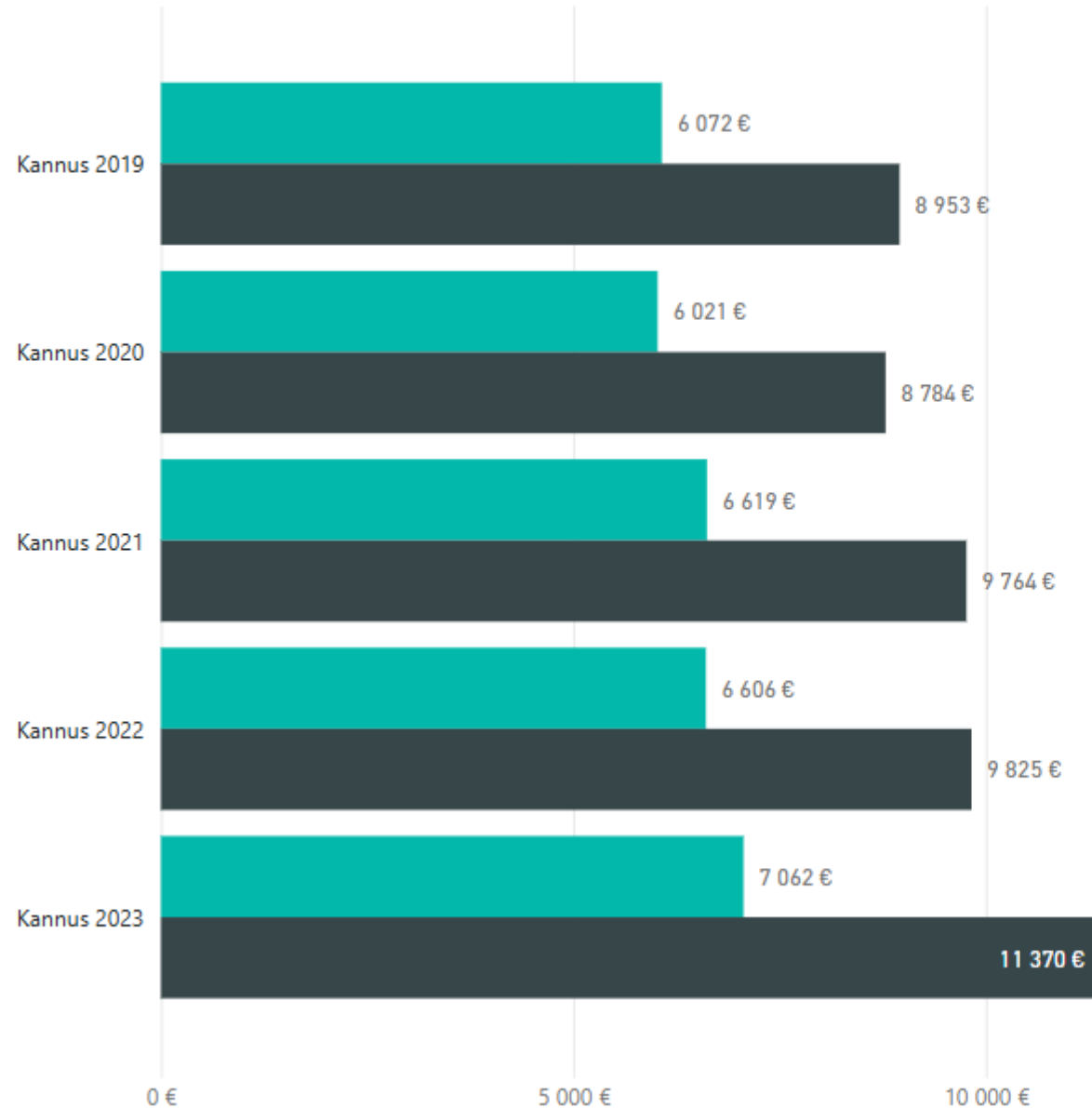
Kaikkien kuntien mediaani:

- henkilöstömenot 7244 eur / opp

- menot 11361 eur / opp

Menot laskennallista oppilasta kohden (ei sis. asiakaspalvelujen ostot)

● Henkilöstömenot per lask. oppilas ● Menot per lask. oppilas

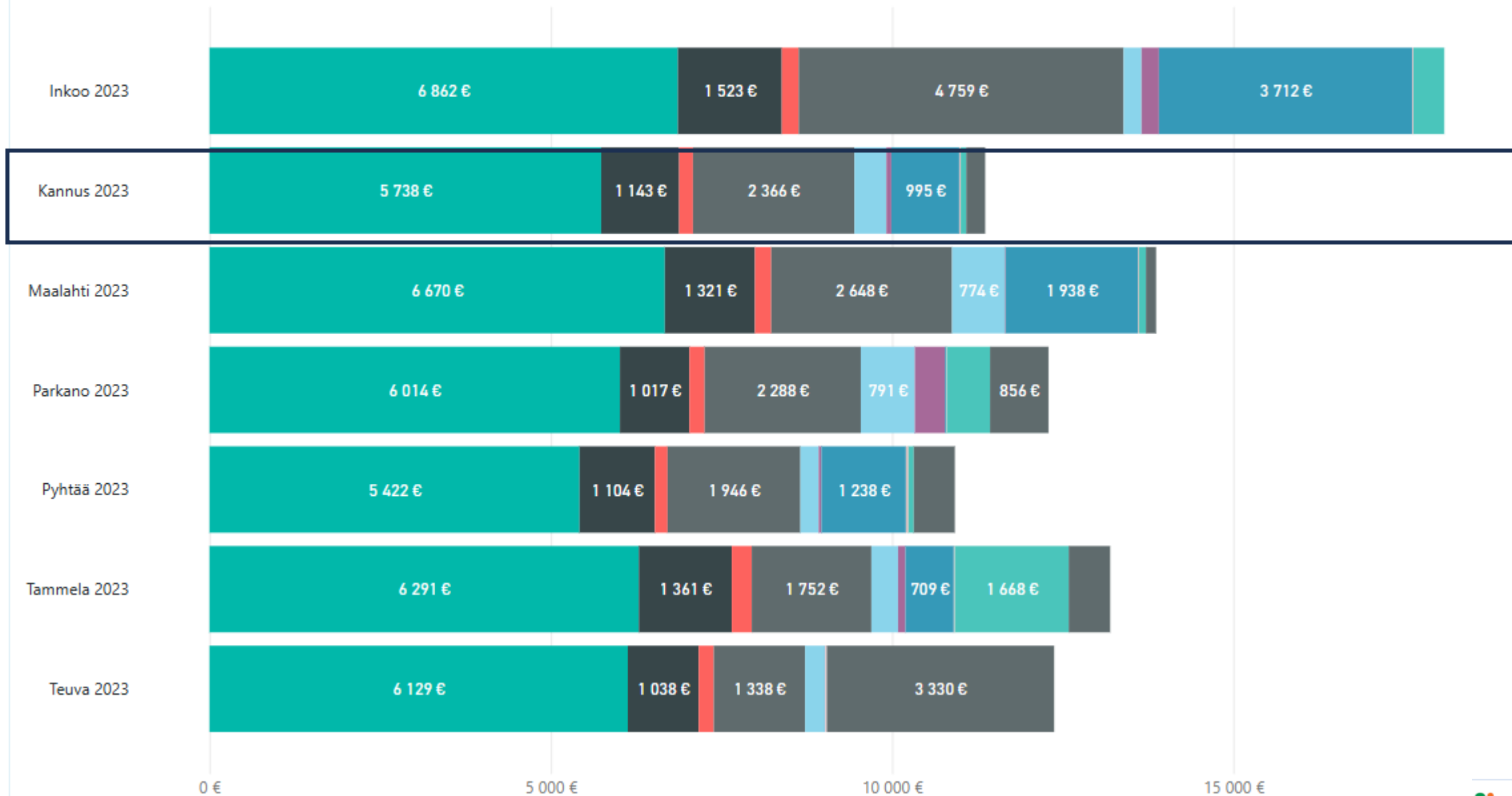
Menot yhteensä

Kunta	Vuosi	Henkilöstömenot	Menot yhteensä
Kannus	2019	3 805 620 €	5 611 000 €
Kannus	2020	3 797 010 €	5 540 000 €
Kannus	2021	4 068 630 €	6 001 951 €
Kannus	2022	4 135 577 €	6 150 987 €
Kannus	2023	4 481 785 €	7 215 519 €

”laskennallinen oppilas” tasoittaa ylä- ja alakoulun oppilaiden kustannuseroa. Yläkoulun oppilas on kalliimpi kuin alakoulun (aineenopettajien pienempi opetusvelvollisuus, oppilaiden pidempi koulupäivä).

Menot oppilasta kohden kululajeittain (ei sis. asiakaspalvelujen ostot)

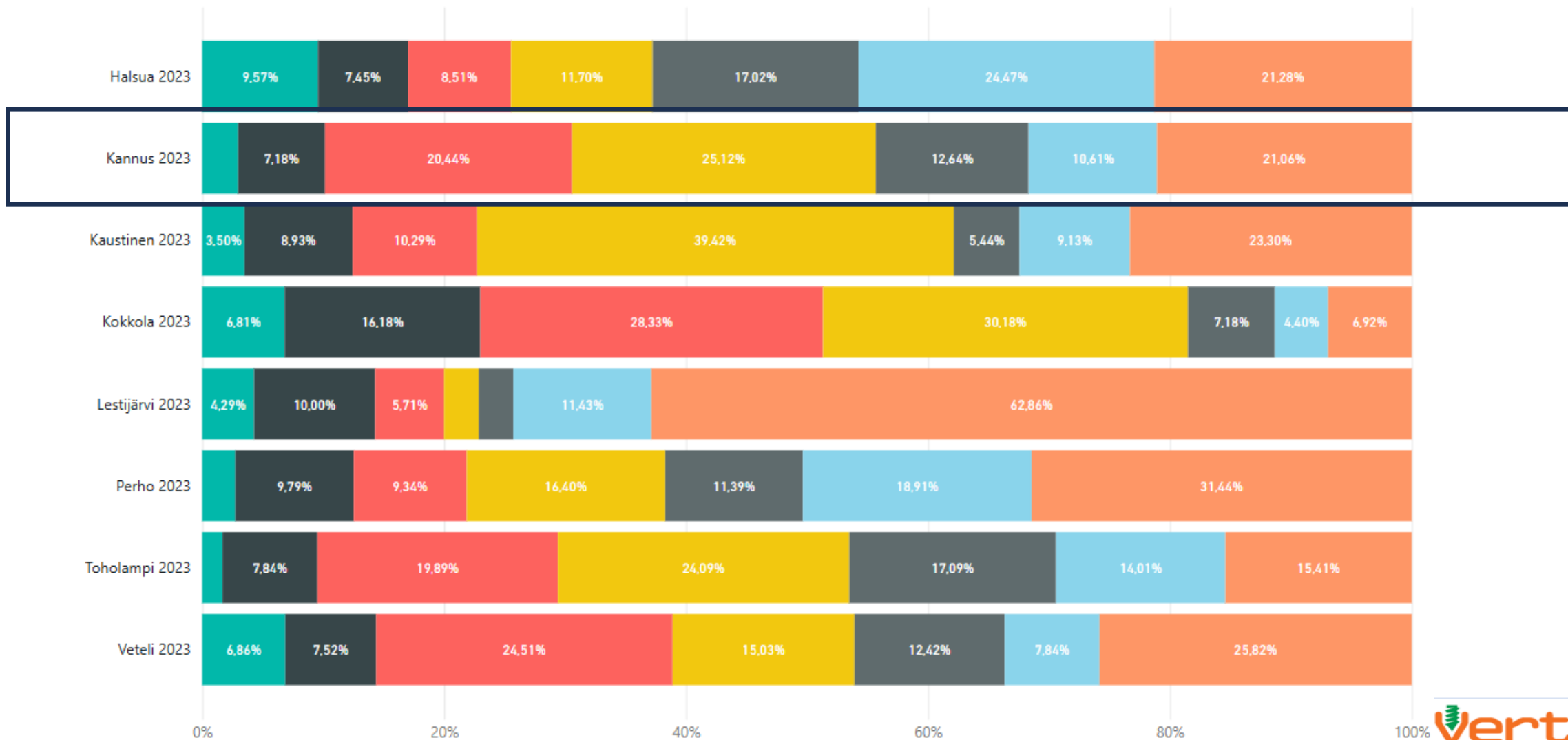
● Palkat / ...
 ● Eläkekul...
 ● Muut he...
 ● Työvoima...
 ● Muiden ...
 ● Aineet, t...
 ● Avustuks...
 ● Vuokrak...
 ● Vuokrak...
 ● Muut kul...
 ● Poistot j...
 ● Vyörytys...
 ● Valmistu...

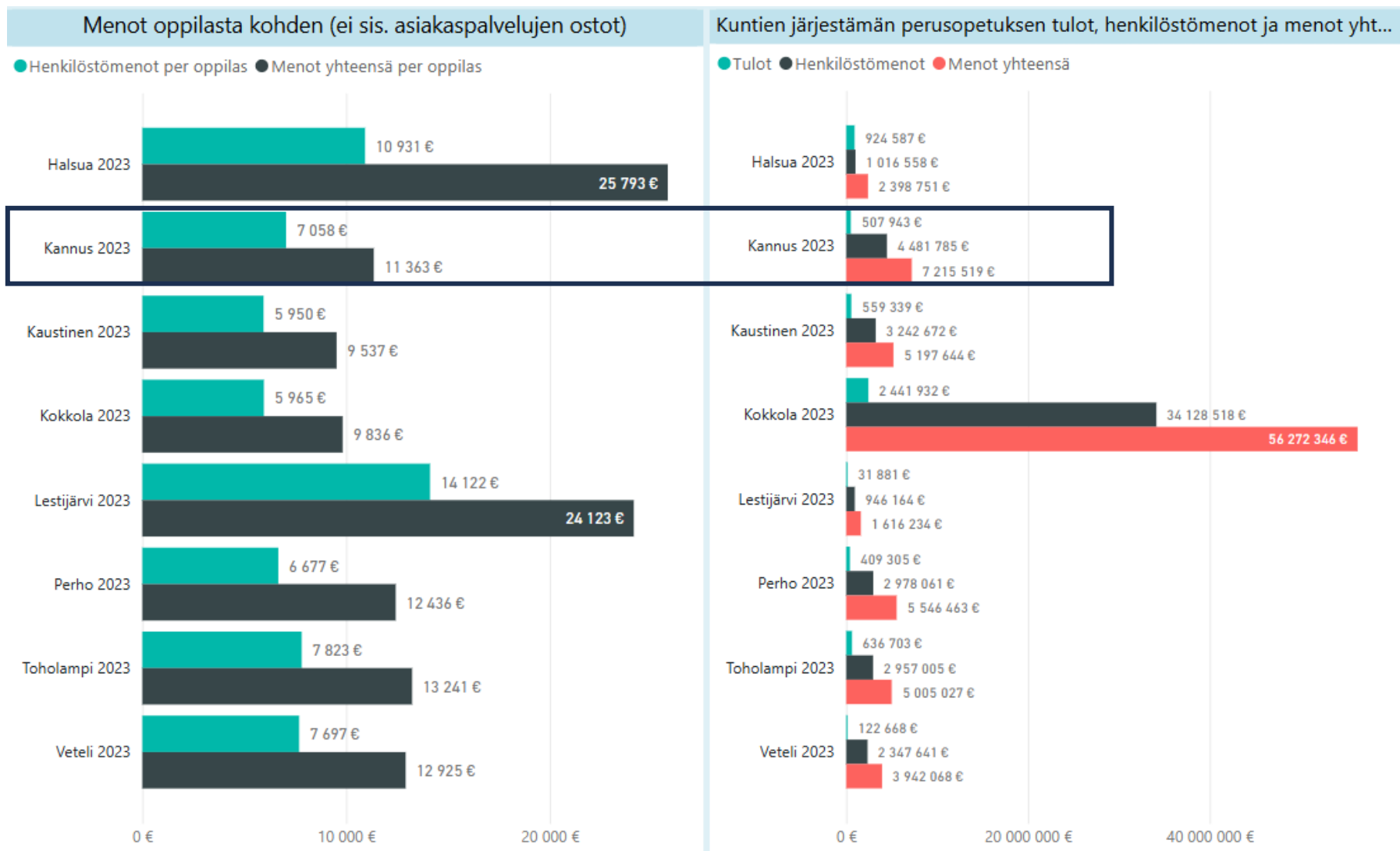
Keski-Pohjanmaan

Peruskoulun saavutettavuus linnuntietä lähimpään kouluun

Alle 250 m 250 - 500 m 500 m - 1 km 1-2 km 2-3 km 3-5 km Yli 5 km

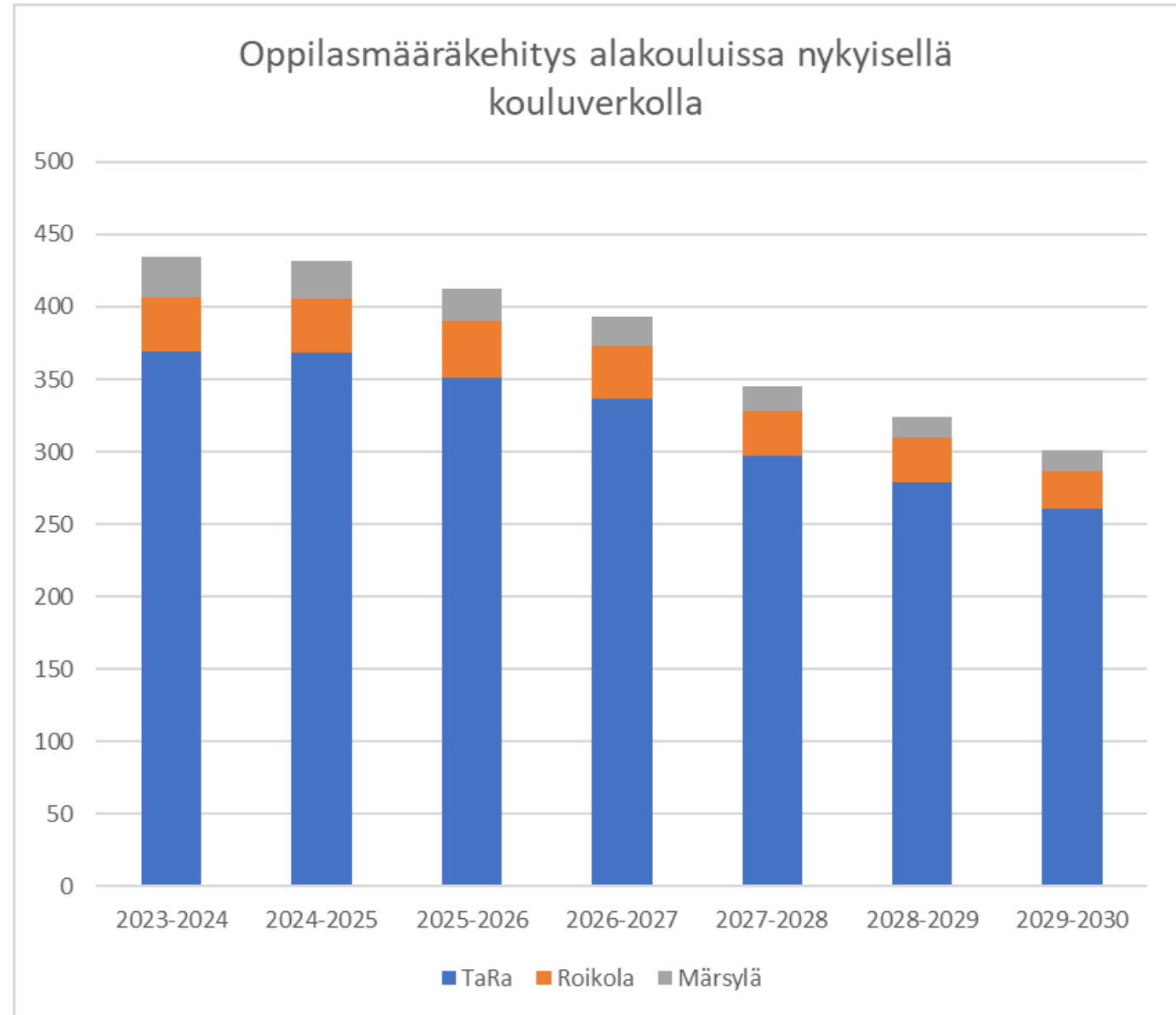

Keski-Pohjanmaan

Alueella asuvat lapset, ei
huomioitu muuttoliikettä

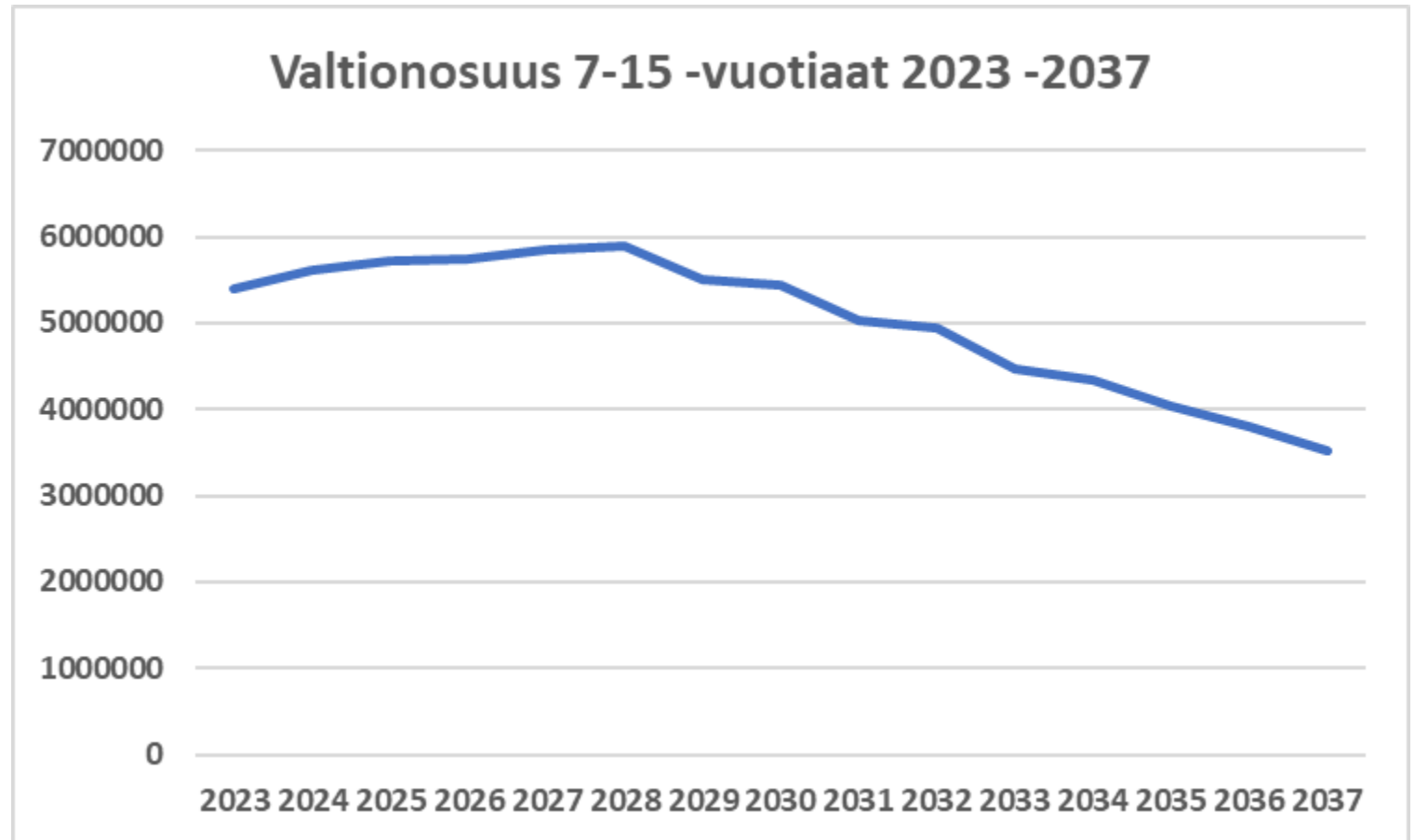
- Kaikkien alakoulujen
oppilasmäärä alittaa Takalo-
Raasakan koulun nykytason
viimeistään 2027

Ala- ja yläkouluikäisiin saatava
valtionosuus pysyy vuoden 2023
tasolla vuoteen 2030 saakka, jonka
jälkeen vähenee:
vuoteen 2034 mennessä 1,1 milj.
vuoteen 2037 mennessä 1,9 milj.

➤ Kustannusvaikutus Roikolan
koulun lakkaamisesta
vuositasolla noin 100 000e

Talouskatsaus 3.6.2024

Kouluverkkomuutoksen ja oppilasmäärän vaikutus talousarvioon

Kustannusvaikutus Roikolan koulun lakkaamisesta vuositasolla noin 100 000e.

Oppilasmäärän aleneminen ja valtionosuuksien muutokset tulevat aiheuttamaan muutoksia tulevaisuudessa myös Takalo-Raasakan koulun resursseihin alentavasti. Kustannusten käsittely talousarvioiden yhteydessä.

Kannustaen laadukkaaseen kasvuun ja oppimiseen -asiakirja (Kaupunginvaltuusto 8.12.2024 / § 58)

Kannuksen kaupunki opetuksen järjestäjänä

Kannuksen kaupungin kasvatusta ja opetusta koskevat päätökset:

Varhaiskasvatuksen tilojen tarveselvitys ja hankesuunnittelun käynnistäminen hyväksyttiin kasvatus- ja opetuslautakunnassa 18.09.2023 § 42 ja teknisten palveluiden lautakunnassa 20.09.2023 § 62

Kannuksessa ei jatkossa toimi kaksiopettajaista koulua, eli Roikolan koulun toiminta päättyy, kun oppilasmäärä laskee alle 35 oppilaan rajan. Mahdollisen lakkauttamispäätöksen jälkeen koulu toimii yhden lukuvuoden, jotta muutokseen valmistautumiseen jää aikaa. Uuteen kouluun tutustumiset sisällytetään lukuvuosisuunnitelmaan. Oppilaiden sijoittumisesta päätetään mahdollisen koulun lakkauttamispäätöksen yhteydessä. Keskustan oppilaat sijoitetaan Raasakan ja Takalon kouluihin alakoulun rehtorin päätöksellä siten, että ryhmäkoot ovat mahdollisimman tasaisia. (Kaupunginvaltuusto 03.06.2024 § 28)

Kannuksen kaupunki hakee Opetus- ja kulttuuriministeriöltä järjestämis lupaa tutkintoon valmentavaan eli TUVA-koulutukseen Kannuksen lukion yhteyteen 1.8.2025 alkaen. (Kasvatus- ja opetuslautakunta 18.03.2024 § 3)

KANNUS
Juuret elämälle.

Päätösaikataulu

- Kouluverkkopäätös (sisältää koulujen oppilasrajat)
 - lautakunta 28.4
 - hallitus 6.5
 - valtuusto 26.5
- Päätökset käytäntöön aikaisintaan lukuvuoden 26-27 alusta.

Kouluverkkotarkastelu, kevät 2024

KANNUS

Juuret elämälle.

- Kuulemiset: Märsylä 9.4 ja Roikola 11.4, valtuustosali 15.4
- Nettikysely: 16.4 - 30.4
- Lasten ja nuorten (kyläkoulut) kuuleminen opettajien johdolla 29.4-10.5.2024
- Henkilökunta kyläkoulut Märsylä ja Roikola
- Alakoulun henkilökunta 8.5 klo 15

Kouluverkkotarkastelu, kevät 2025

KANNUS

Juuret elämälle.

- Lautakunnan vierailu Roikolan koululla vanhenpainyhdistyksen kanssa 13.1.2025
- Avoin kuulemistilaisuus Roikolan koululla 10.2.2025
- Lasten ja nuorten (kyläkoulut) kuuleminen opettajien johdolla
- Roikolan henkilökunnan kuuleminen ja kannanotto
- Takalon ja Roikolan henkilökunnan kuuleminen 15.4.2025

Roikola koulu (toimitilaohjelma, valtuusto 17.4.2023 §18)

Roikolan vanha koulu on rakennettu vuonna 1924. Koulun tiloja on järjestelty uudelleen vuosina 1955 ja 1972. Koululla on tekninen tila ja yksi luokkatila. Peruskorjaus on tehty 2000-luvun alussa.

Roikolan uusi koulu on rakennettu vuonna 1972 ja se on peruskorjattu ja laajennettu 2000-luvun alussa samanaikaisesti vanhan koulun kanssa. Koulussa on 2 luokkatilaa, monitoimisali sekä pieni jakelukeittiö ja ruokasali.

Roikolan koulun piha-alueella on lisäksi vuonna 1962 rakennettu talousrakennus.

Koulu pidetään omistuksessa toistaiseksi. Mikäli koulun toiminta loppuu, tehdään tarveselvitys.

Takalo vai Raasakka? *Alustava arvio tämän hetken oppilasmääriin perustuen*

Luokkakokojen kehitys, jos Roikolan oppilaat siirtyvät Takaloon

|--|

Roikolan lapsia mukana luvuissa

2026-2027	3	6	4	7	4	8		
2027-2028	4	3	6	4	7	4		
2028-2029	3	4	3	6	4	7		
2029-2030	3	3	4	3	6	4		
2030-2031	3	3	3	4	3	6		
2031-2032	4	3	3	3	4	3		

Tilojen riittävyys ja toimivien ryhmäkokojen näkökulmasta Roikolan oppilaat sopivat paremmin Takalon yksikköön.

Kouluverkkopäätös voimaan lv 2026-2027

- Ryhmäkoot maltilliset lukuunottamatta kuudennen luokan oppilasmääriä
- Koulun vaihtumisen yhteydessä täytyy huomioida yhdysluokkien vuorokurssit

Pieni koulu vs. iso koulu - pohdintaa

- Pienten kyläkoulujen ja suurten taajamakoulujen vertailevaa tutkimusta on Suomessa tehty yllättävän vähän. Aihe on laaja (oppimistulokset, sosiaalinen kasvaminen, yhteys lähiyhteisöön jne.) ja toisaalta erityisesti lakkautustilanteessa on vaikeaa tarkastella asiaa objektiivisesti ja kiihkottomasti.
- Olen (Jaakkola) kerännyt tähän listaan piirteitä/ilmiöitä, joita on tullut itselleni vastaan n. 25 vuoden rehtoriaikanani. Olen tuon ajan johtanut isoa alakoulua (n. 480 – 560 oppilasta), johon oppilaat läheisistä n. 30 oppilaan kyläkoulusta ovat siirtyneet viidennelle luokalle. Tämän koulun kanssa kouluni on tehnyt laajaa yhteistyötä (mm. resurssien jakaminen, yhteinen erityisopettaja, kuljetusjärjestelyt, kollegiaalinen tuki).

Pienen koulun haasteet ja vahvuudet - pohdintaa

Opetuksen järjestäminen

- + ketterä, esim. hyvällä säällä voidaan koko koulun opetus vaihtaa päiväretkeksi ilman isoa suunnittelua.
 - + koko henkilökunnan kokoontumiset on helppo järjestää
 - kriittinen osaamisen suhteen. Esim. taito-taideaineissa opettajien osaamispuutteet voivat jättää pysyvän jäljen oppilaiden osaamiseen.
 - kunnan vastuutehtäviä kertyy helposti jokaiselle opettajalle useita. Tämä saattaa johtaa siihen, että kunnassa sovitut asiat tehdään pintapuolisesti.
 - arjen vastuita on vaikea jakaa. Esim. välituntivalvontavastuuta tulee jokaiselle runsaasti viikkotasolla.
 - johtamisresurssi usein vähäinen, johtajalla tyypillisesti oma kotiluokka vastuineen.
- Koulunjohtajan identiteetti on usein ensisijaisesti opettajaidentiteetti, toissijaisesti koulun johtajan identiteetti.

Pienen koulun haasteet ja vahvuudet - pohdintaa

Tuki

- tyypillisesti erityisopettaja käy pienellä koululla kerran tai kaksi viikossa. Tämä ei useinkaan anna riittävää tukea paljon tukea tarvitsevalle lapselle.
- + pieni yhteisö voi tukea lasta, joka kuormittuu tai ahdistuu virikepaljoudesta ja suurista väkimääristä
- yhdysluokkaopetuksessa nepsy-piirteinen lapsi ei välttämättä pysty opiskelemaan tilanteessa, jossa osa ryhmästä opiskelee eri sisältöjä

Pienen koulun haasteet ja vahvuudet - pohdintaa

Oppiminen ja sosiaalisuus

- + yhdysluokkaopetus mahdollistaa vertaisoppimista, lapsi voi oppia myös eri luokkatasolle annettavan opetuksen kautta
- voi olla vaikea löytää saman tasoista vertaisoppijaa
- + yhdysluokkatilanteessa luokalleen jäävä lapsi ei menetä kerralla sosiaalista verkostoaan
- osalle oppilaista mukautuminen isomman koulun toimintaan (esim. yläkouluvaiheessa) on hankalaa ja pelottavaa. Tämä voi vaikuttaa pitkälle perusopetuksen jälkeiseenkin aikaan.
- oppiaineista erityisesti liikunnassa liian pieni opetusryhmä voi olla pedagogisesti ongelmallinen (taitotasot, oppilaiden kokoerot, eri mielenkiinnon kohteet)
- opettajan oma lapsi oppilaana –tilanne haastaa oppilasta ja opettajaa erityisesti arvioinnin suhteen. Rinnakkaisluokallisessa koulussa tällainen tilanne on helpompi välttää.

Pienen koulun haasteet ja vahvuudet - pohdintaa

Yhteisöllisyys

- + / - yhteisöllisyyden kokemus ei välttämättä riipu koulun koosta. Isossakin koulussa voi syntyä yhteisöllinen ja pienessä yksikössä ulkopuolisuuden kokemus. Yhteisöllisyyden rakentaminen lienee silti helpompaa pienessä yksikössä.
- oppilaan voi olla vaikeampi löytää ”sielunkumppania” pienestä oppilasmäärästä erityisesti, jos hän kokee itsensä jollakin tavalla erilaiseksi
- pahimmillaan esim. sisarusten tai perheen muodostamasta leimasta on vaikea päästä irti. Isossa koulussa voi olla helpompi olla oma itsensä ilman sisarusten painolastia.
- + mahdollisuus luontevaan integraatioon kyläyhteisön kanssa

KANNUS

Juuret elämälle.

Kuulemistilaisuuksien nostoja

kevät 2024: Märsylä, Roikola, kaupungintalo

Kouluverkkotilaisuudet herättivät laajaa keskustelua Kannuksen koulutuslinjoista ja koulujen / tilojen tulevaisuudesta. Tilaisuuksista laadittiin muistiot.

Märsylän koulun tilaisuudessa pohdittiin koulun lakkauttamisen vaikutuksia, oppilasmääriä ja erilaisia vaihtoehtoja, kuten siirtymäaikaa koulun loppumiselle. Lisäksi keskusteltiin oppilaiden tuomisesta naapurikylistä ja koulukyyteihin kerhotoimintaan ja ip-toimintaan liittyvistä kysymyksistä.

KANNUS

Juuret elämälle.

Kuulemistilaisuuksien nostoja

kevät 2024: Märsylä, Roikola, kaupungintalo

Roikolan koulun tilaisuudessa painotettiin koulun merkitystä yhteisöllisenä ja turvallisena paikkana lapsille. Keskustelussa tuotiin esiin huolia kaksiohettajaisen koulun toimivuudesta, oppilaiden tuesta ja kavereiden merkityksestä. Myös oppilaiden tuominen naapurikylistä ja tonttitarjonnan lisääminen kylällä nousivat esiin.

KANNUS

Juuret elämälle.

Kuulemistilaisuuksien nostoja

kevät 2024: Märsylä, Roikola, kaupungintalo

Kaupungintalolla käydyssä tilaisuudessa keskusteltiin laajemmin koulutuslinjojen lisäksi myös varhaiskasvatuksesta, kaupungin elinvoimaisuudesta ja lasten ja nuorten hyvinvoinnista. Koulujen lakkauttamisen vaikutukset, varhaiskasvatuksen tilasuunnitelmat ja kaupungin markkinointi nousivat esille.

KANNUS

Juuret elämälle.

- **Yhteenvetona** voidaan todeta, että kaikissa tilaisuuksissa korostettiin koulujen merkitystä paikalliselle yhteisölle ja lasten hyvinvoinnille. Keskusteluissa nousivat esille huoli oppilaiden tuesta, koulumatkoista, kyläyhteisöjen elinvoimaisuudesta ja kaupungin markkinoinnista. Lisäksi pohdittiin erilaisia vaihtoehtoja koulujen tulevaisuuden ratkaisuiksi, kuten oppilaiden tuomista naapurikylistä, varhaiskasvatuksen tilasuunnitelmia ja kaupungin elinvoiman edistämistä.

Millainen on hyvä koulu

Kyläkoulujen oppilaiden kommentteja keväältä 2024

ei kiusata	kaikilla hyvä olla koulussa
hyvä ilmapiiri	hyvät luokkakaveri
paljon välituntekemiä	hyvät ulkuvälineet ja pihatelineet
hyvä koulualue	laaja opiskelukuva
paljon aikaa liikuntaa liikuntatunneilla	hyvä kouluruoka, enemmän jälkiruokia
hyvät kirjat,joista oppii paljon	sisävälitunnit
enemmän oppilaskunnan kokouksia	

Roikolan oppilaiden kommentteja (– 25)

- Pienissä ryhmissä voi keskittyä paremmin.
 - Luokan pitäisi olla hiljainen.
 - On helpompi keskittyä, jos ei ole paljon melua.
 - Ulkona opiskeleminen ja retket ovat kivoja.
 - Ruuan riittävyys kaikille on tärkeää.
 - Isompi liikuntasali olisi kiva.
 - Hyvä ryhmähenki on kiva asia.
 - Kiusaamiseen puututaan heti.
-
- Koulun vaihto jännittää: isommat luokat, enemmän porukkaa.
 - Toisaalta uusiin tyyppeihin on kiva tutustua.

Kyläkoulujen henkilökunnan kommentteja, kevät -24

Kouluverkkomuutoksen vaikutukset

- + yhden ikäryhmän opettaminen yhdellä kertaa
- + opettavia aineita ei välttämättä ole niin paljon
- + mahdollinen työpari, joka opettaa samaa luokka-astetta
- + isommassa työyhteisössä enemmän kollegoita tukemassa
- + pystyy toteuttamaan erilaisia työtapoja helpommin opetuksessa yhden ikäryhmän kanssa
- + vastuutehtävät jakaantuvat useammalle
- + vain yhden ikäryhmän oppilaita on helpompi eriyttää
- päivän ja lukujärjestyksen joustaminen vaikeutuu
- omia toimintatapoja joutuu sopeuttaa ison yksikön tarpeisiin

Roikolan opettajien kannanotto (-25)

Toivomme, että järjestettäisiin kokoontuminen, jossa olisi paikalla Takalon ja Roikolan koulun opettajia, rehtori ja apulaisrehtori sekä opetus- ja koulutusjohtaja. Tapaamisessa käytäisiin läpi tulevien luokkien ryhmäkoot ja tukea tarvitsevien oppilaiden määrät.

Roikolan koululla käydään ensi vuonna parillisia vuosikursseja. Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi 5.-6. -luokalla on kuudesluokkalaisten kirjat käytössä. Jos Roikolalaiset siirtyvät Takaloon syksyllä 2026, oppilaille joudutaan järjestämään erillistä opetusta, jotta he eivät käy kahteen kertaan läpi saman luokka-asteen asioita. Roikolan oppilaille tulisi olla yksi ylimääräinen opettaja 2, 4 ja 6 luokkalaisille, joka opettaa ”väliin jääneen oppimäärän” reaaliaineissa.

Olisiko oppilaiden ja opettajien kannalta järkevämpää järjestää yksi ylimääräinen vuosi Roikolassa, jotta siirtyminen olisi kaikkien edellä mainittujen asioiden vuoksi sujuvampaa?

Perheet pitävät tärkeänä

tekstin koko kuvaa asian tärkeyttä

Eri-ikäisten lasten oppiminen

Opetuksen tukitoimet

Ryhmäkoot

Ammattitaitoinen henkilökunta

Ulkoalueet

Turvallisuus

Yhteistyö kotien kanssa

Yksikön sijainti

Puuttuminen kiusaamiseen

Kaverisuhteet

Laadukas opetus

Hyvä sisäilma

Viihtyisät tilat

Yhteenveto kuulemistilaisuudesta

(11.2.2025)

- Roikolan koulussa on 35 oppilasta sekä tänä että ensi lukuvuonna, minkä jälkeen koulu lakkautetaan kaupungin tekemän linjauksen pohjalta, jos oppilasmäärä ei nouse.
- Vanhemmat toivoivat koulun jatkamista, mutta ymmärsivät tilanteen, jos oppilasmäärä ei kasva.
- Konsultti esitteli laskelmat oppilasmäärästä, jos Roikolan oppilaat siirtyvät Takalon tai Raasakan kouluille.
- Takalon kouluun oppilaat mahtuvat paremmin, ja luokkakoot pysyvät pääosin alle 20 oppilaan.

Yhteenveto kuulemistilaisuudesta

(11.2.2025)

- Oppilaiden kaverisuhteet ja erityislasten tarpeet toivottiin huomioitavan siirtymävaiheessa.
- Koulukuljetusten järjestelyt ja mahdolliset odotusajat mietityttivät.
- Pyydettiin rehtoria esittelemään Takalon koulun hyviä puolia: kaksisarjaisuus, erityisopetus, koulun hyvä henki, pätevät opettajat ja ohjaajat sekä erinomaiset tilat ja ulkoliikuntamahdollisuudet.
- Toivottiin kaupungilta selkeää päätöstä ja aikataulua, jotta perheet voivat varautua ajoissa koulun loppumiseen ja oppilaiden siirtymiseen toiseen kouluun.